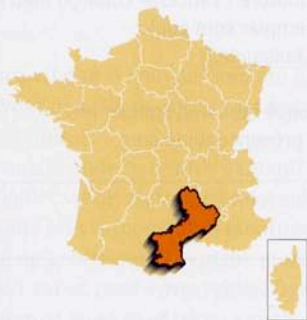

La France - Det skandinaviske magasin om Frankrig - Novembre-décembre 2010

“Le cinéma, c’est 24 fois la vérité par seconde” – “film er sandheden, 24 gange i sekundet” – citeres den franske filminstruktør Jean-Luc Godard for at have sagt. Og denne filmens evne til at gå dybt og finde sandheden blev der for alvor skrevet under på i Montpellier under den 32. filmfestival i byen, der løb af stabelen i oktober.

Kultur for alle i sydens filmcentrum

TEKST:
Lally Hoffmann, journalist

Cinemed - *Festival internationale du cinéma méditerranéen de Montpellier* - har i 33 år sat den lidt hengemte provinsby på plakaten. For selv om Montpellier er Frankrigs ottendestørste by med en meget ung befolkning, takket været et universitet med et godt ry og Europas ældste medicinske fakultet, så er det ikke ret ofte, byen er på plakaten. Det er den dog altid med sikkerhed, når den røde løber rulles ud for filmkunsten.

Montpellier - og ikke mindst den kontroversielle, tidligere borgmester og regionalrådsformand Georges Frêche, der helt uventet døde under festivalens første dage - har klart set, hvad en sådan festival kunne bibringe og gøre for byen.

Når man nu bor i en smuk egn med mange varierede landskaber, der op gennem årene har tiltrukket mangan en filminstruktør, ja, så laver man selvfølgelig en særlig sektion for film optaget på egnen og inviterer de store kendte filminstruktører.

Når ungdommen og universitetsverdenen præger byen, ja, så tager man fat fra start og indbyder unge gymnasielever med hang til lærredet til at deltage i seminarer og rundbordssamtaler med de kendte - og går endog så langt som til at tilbyde legater til de unge aspiranternes filmarbejde.

Middelhavets mosaik

Man har også tænkt på den lokale befolkning i al almindelighed. Kortfilm, dokumentarfilm, spillefilm og forpremierer spredes ud over byens biografer og centre, så der er en chance for alle og det til en billig penge for et allround adgangspas - kulturen skal være for alle.

Festivalens helt store scoop er dog, at man har kigget ud over det lokale, det regionale og det nationale og i sin målsætning har anerkendt, at man hører til omkring Middelhavet og stolt indtager en særlig placering mod syd.

“La Méditerranée est une grande ▶▶

4
Ronit Elkabetz fra Israel (th) og Hiam Abbass, palæstiner fra de besatte områder, har i dag begge international stjernestatus og en evne til at føre én ind der, hvor alle forstår og genkender sig selv. De to "søstre" var det helt store trækplaster ved filmfestivalen i Montpellier.

mosaïque” – skriver den nuværende kulturminister Frédéric Mitterrand i sit forord til festivalprogrammet. Han citerer hermed den anerkendte historiker Fernand Braudel, der i sine værker tog fat på og fremhævede den kulturelle udveksling, der finder sted hen over Middelhavet i begge retninger, og som fra MontPELLIERS spæde begyndelse i 1200-tallet også har haft indflydelse på byen.

Middelhavets mosaik skulle da også i høj grad komme til at præge festivalen. For hvad man ikke alle steder kan hjemme på den anden side af havet, det kan man her. Her er et åbent kunstnerisk og intellektuelt miljø, der kan se klart på situationen derhjemme.

Man kan kun blive overrasket over, hvor modige de er. Der er den unge syriske instruktør, der i en spillefilm slet ikke lægger skjul på, hvad de mange krige har ødelagt for befolkningen både i Syrien og i Libanon, og hvilken stor rolle og magt militær og nepotisme fortsat har.

Og hvordan tør man iscenesætte en musical i Algeriet og tro på, at den allerførste *comédie musicale* i Nordafrika skal kunne blive vist i både biografen og i tv, når man nu har valgt humor, dans, rap og raï til at udstille ungdomsarbejdsløshed, stofmisbrug, korruption og forsøg på at holde kvinder på traditionelle steder som køkken og i det hele taget inden for

hjemmets fire vægge? Kort sagt - nye tider er på vej.

De fælles problemer

Stærke kvinder behøvede man ikke at kigge langt efter. Man kan roligt sige, at de var der og havde fundet frem til Montpellier. De var der som instruktører, som skuespillere, som manuskriptforfattere – og ikke mindst helt og aldeles som sig selv. Det helt store trækplaster var de to “søstre” Ronit Elkabetz og Hiam Abbass.

På mange måder har deres vej været den samme. De har stået fast på egne synspunkter, de har kæmpet sig igennem, hvor ingen forventede de kunne. De er begge mørke skønheder, den ene temperamentsfuld og talende, den anden, beskedne, fast og ikke til at rokke.

Den ene er fra Israel, den anden fra Palæstina. De beundrer og forstår hinanden – og der sad de så i Montpellier for også at få os andre til at forstå, hvad de og vi har fælles.

Ronit Elkabetz fra Israel og Hiam Abbass, palæstinenser fra de besatte områder, har i dag begge international stjerne-status og en evne til at føre én ind der, hvor alle forstår og genkender sig selv.

Det kan være i Hiam Abbass' seneste film *Amerrika*, om kvinden, der forsøger lykken i USA. En bittersød film, der rammer med sin menneskelighed.

Eller det kan være Ronit Elkabetz' egen film *Prendre Femme*, hvor man er ved at dø af klaustrofobi inden for de fire vægge, hvor hovedpersonen Viviane kæmper i et dødsdømt ægteskab for at holde sammen på hjemmefølelse som frisør, børnenes krav og muligheden for også at være sig selv.

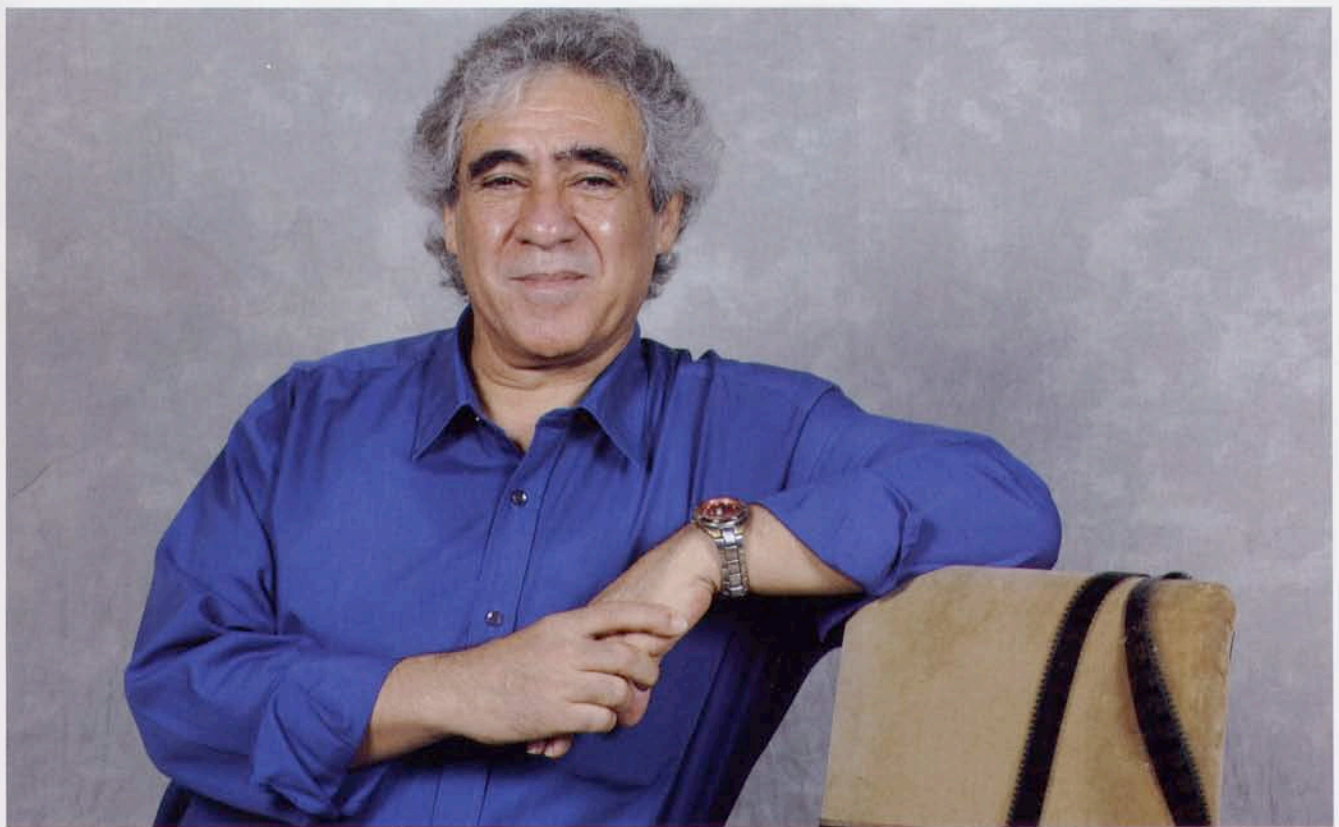
Dybe kulturelle spor

De to er kommet til Montpellier for at forklare deres fælles og samtidig helt individuelle engagement i filmkunsten.

“Den har ændret opfattelsen af Israel,” erklærer Elkabetz, hvis familie kom fra Marokko, hvilket også forklarer hendes fejlfrie franske. “Filmen har givet ikke kun landets egne indbyggere, men også folk verden over, en langt mere nuanceret opfattelse af vores problemer – vores fælles problemer,” siger hun, henvendt til den palæstinensiske stjerne.

Hiam Abbass havde sine kampe, før familien holdt op med at protestere mod hendes karrieremæssige teater- og filmønsker. “Hvad vil folk ikke sige,” var et af de gennemgående spørgsmål. Hun havde kun et spørgsmål til forældrene: “Hvad siger I selv - ikke de andre - hvad mener I selv?”

I dag bejler instruktører verden over til hendes talent. I Danmark har vi kunnet opleve hende i blandt andet *Citronlund* og *Den syriske Brud* – begge prisbeløn-

▲ Dahmane Ouzid har iscenesat den algeriske film "La Place", der er den allerførste musical i Nordafrika. Han har valgt humor, dans, rap og raï til at udstille ungdomsarbejdsløshed, stofmisbrug, korrupsion og forsøg på at holde kvinder inden for hjemmets fire vægge.

▲ Billederne fra "La Place" filmplakaten viser, at nye tider er på vej. Et opgør i hvert fald af vores opfattelse af et traditionsbundet samfund.

nede film af den israelske instruktør Eran Riklis. Hiam Abbass har forløbige slået sig ned i Paris og styrer sin karriere derfra.

En ting er helt sikker – det fulde udbytte af Montpellier-festivalen får man kun, hvis man frit bevæger sig i det franske sprog. Med mindre naturligvis, man kan gøre det samme, når det talte sprog er spansk, portugisisk, hebraisk, arabisk, græsk eller italiensk for nu blot at nævne nogle af de sprog, der er vokset op omkring Middelhavet. Alle undertekster på festivalen i Montpellier er på fransk. Det er tilsyneladende ingen hindring. Frankrig var engang en kolonimagt, den franske tid har sat sine kulturelle spor.

Det samme gjorde kulturen fra den anden side af Middelhavet i en uge i oktober i Montpellier – og det helt som den naturligste ting i verden. Skulle nogen have glemt det, ja, så startede det såmænd allerede i 1200-tallet i Montpellier, så hvorfor skulle det egentligt holde op? ■